

Enrique Vargas: *Preročišča*

Dogajanje, ki si ga je za letošnji mednarodni festival sodobnih odrskih umetnosti Exodos izmislil kolumbijski režiser Enrique Vargas in mu podelil naslov *Preročišča*,¹ sodi v kategorijo gledaliških prizadevanj, ki iščejo živ, neposreden, dobesedno otipljiv stik z gledalcem. Za razliko od klasičnega gledališča, to je teoretično, toda tudi praktično možno brez publike, čeprav bi zaradi tega izgubilo svoj smisel, je Vargasovo (sam ga sploh nima za gledališče) brez nje nemogoče. Zaživi namreč samo s prihajanjem gledalca (v mračni in tihi, neskončno zapleteni blodnjak iz zaves, ogledal, tančic, pregraj, lestev, stopnic ...) kot posameznika (sledеči »samotarji« prihajajo v nekajminutnih presledkih), vsiljeno sezutega in maskiranega ter s težkim pokrivalom obremenjenega bitja, ki se potem vsakega toliko časa srečuje z raznimi skrivnostnimi, šepetajočimi, zgolj kratke napotke delečimi, za pogovor z gledalcem-mimohodnikom nepripravljenimi figurami.

Tipanje po mračnih zavutih hodnikih, povzročajoče rahlo nelagodje in obenem radovednost ter pričakovanje, se na posameznih »postajah«, ob srečevanjih s tamkajšnjimi »pristojnimi«, razvije v bežen, rahel, večinoma vodilu in usmerjanju namenjen dotik, včasih pa tudi krepak stisk rok. In kot je cilj vsakogar izgubljenega v blodnjaku najdba izhoda, je temu posvečena tudi zamisel Vargasovih *Preročišč*. Vedeževalka gledalcu, ki je v bistvu že soigralec, na podlagi izbrane karte prerokuje prihodnost in mu obesi okrog vratu to karto kot nekakšnega usmerjevalca v vedno novih temah in tišinah zavozlanega blodnjaka. In potem sledijo najrazličnejše »pustolovščine«. Nekatere so skrajno neprijazne, ko brez čevljev stopaš po

¹ Op.: V časopisni objavi je bila kritika v podnaslovu opremljena s podatkom, da je predstava doživela svetovno premiero v opuščeni Stari elektrarni v središču Ljubljane.

mokrem pesku ali prašnih tleh, kamenju, ko sediš, čepiš, klečiš na napornih tleh, ko hodiš po ostrih oblancih, ko s prsti koplješ zemljo in brodiš po moki, tako da si na koncu ves bel in vendar živ, ko s svojo skrito željo in podarjenim ključem le najdeš izhod iz blodnjaka, tam pa dekleta, ki ti ponuja čaj, blazino za počitek (po poldrugo uro trajajočem iskanju izhoda), papir in svinčnik za zapisovanje vtisov. Krtače, da bi se očedil, ti preročiščniki ne morejo ponuditi in tudi vode ne, da bi se umil (umivanju v blodnjaku namreč sledi še nekaj dejanj, ko si bloditelj mora umazati roke). Tako se pač odpraviš iz ljubljanske Stare elektrarne na drugem koncu, kot si vanjo vstopil, kjer te že čakajo čevlji in kjer se skušaš kolikor toliko urediti.

Odpraviš pa se s sicer mešanimi občutki, vendar poln polnokrvnih vtisov z nekega nepredvidljivega teatralnega popotovanja, ki je sugestivno zaradi svoje skrivnostno zapletene slikovitosti, pritegljivo pa zaradi produktivne vpletenosti v nekatera kmečko-gospodinjska dejanja (zrna, setev, mletje, moka, mesitev in oblikovanje testa), vendar s preročiščno idejo dogajanja popotnika skozi blodnjak najmanj nagovarjajoče.

Preročišča so gledališče za soustvarjalce, so preigravanje možnosti najrazličnejših stikov, so dokaz, da je radovednost gibalo odkritij oziroma spoznaj, so nekakšna »trim steza domišljije«. Če se na začetku ne bi bil pripravljen za nekaj časa odpovedati svojim čevljem, bi me ne spustili v blodnjak in do pravkar opisane izkušnje.

EXODOS – festival sodobnih odrskih umetnosti, Ljubljana, junij 1996.

Večer, 5. 6. 1996: *Trim steza domišljije*.